

Η θέση του Αγίου Όρους για το θέμα της Μακεδονίας

Ἐκκλησις τῆς Διπλῆς Ἱεράς Συνάξεως
τοῦ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω
δια το «Μακεδονικόν Ζήτημα»

Το Ἅγιον Ὄρος παραδεδομένον ολοφύχως εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς μετανοίας καὶ τῆς προσευχῆς ἀποφεύγει τὸν σχολιασμόν τῆς συντόμως παρερχομένης ἐπικαιρότητος. Ζῶν ὅμως κρισίμους καταστάσεις καὶ φοβούμενον κυφορίας ἐπικινδύνων γεγονότων συμπάσχει μετὰ τὸν θεόπλαστον ἄνθρωπον γεγονότα, τὰ καταφθάνοντα εἰς τὰς ἀκοάς του. Οὕτως ἀναγκάζεται ἐνίοτε εἰς λύσιν τῆς υπευθύνου σιωπῆς του, ὅτε ἡ ἀλήθεια διακυβεύεται καὶ ἡ Ἱστορία παραχαράσσεται. Τοιούτον τι συμβαίνει σήμερον δια τῆς υπούλου ἐπιθέσεως κατὰ τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας.

Το Ἅγιον Ὄρος δια τῆς παρούσης ἐπιθυμεί νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν πρόληψιν παντός κακοῦ καὶ εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ηρεμίας καὶ ησυχίας, τὴν ὁποίαν μεγάλην ἀνάγκην ἔχει ὁ κόσμος. Εἰδήμονες ἐξεφράσθησαν ἤδη ἀρίστως καὶ περισσότερον ἐπιστημονικῶς περὶ τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας. Εὐρήματα καὶ ἐπιγραφαί, πρόσωπα καὶ ὀνόματα καὶ γεγονότα ἐπιβεβαιώνουν περιτράνως τοῦ λόγου τὸ ἀληθές καὶ πᾶς τίμιος, εὐλικρινής καὶ πεπολιτισμένος ἄνθρωπος δύναται εὐχερῶς καὶ ἀνέτως νὰ ἀνεύρῃ τὰυτά, ὅπου ἀν θελήσῃ.

Ἡ Ἁγία Γραφή εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Προφήτου Δανιὴλ ἀναφέρει ἐξ αἰῶνας προ Χριστοῦ περὶ τοῦ

Ἕλληνας Βασιλέως ἐκ Μακεδονίας Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τοῦ οὐοίου το πολιτιστικόν ἔργον εἶναι γνωστόν εἰς ὅλους καὶ μοναδικόν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Εἰς δε τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρεται ἐκτενῶς τὸ ὄραμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Τρωάδα καὶ ἡ ἐπίσκεψις εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας, ἔνθα ομιλεῖ καὶ γράφει ἀριστοτεχνικῶς τὴν ἐλληνικὴν. Ἐνταῦθα συνηντήθη ὁ χριστιανισμὸς καὶ ὁ Ἕλληνισμὸς καὶ ἐξ αὐτῶν ἐκυοφορήθη ὁ Βυζαντινὸς Πολιτισμὸς, ὁ οὐοίος ἕως τῆς σήμερον μαρτυρεῖται εἰσέτι εἰς ἅπασαν τὴν Μακεδονίαν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἱεράν ἀθωνικὴν Χερσόνησον.

Ἡ ἀπόκοσμος μοναστικὴ πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς τὴν οὐοίαν διαβιούν ἀπὸ αἰῶνων μετ' ἀδιασαλεύτου χριστιανικῆς εἰρήνης καὶ θεοδότου ὁμονοίας Ὀρθόδοξοι Μοναχοὶ ἀπὸ τὰς ἀνά τὴν Οἰκουμένην παροικίας τῶν Ὀρθοδόξων, βλέπουσα ταραχὴν, συνοχὴν καὶ ἀδικίαν ἐθνῶν εἰς τὰς γειτνιαζούσας χώρας τῶν Βαλκανίων, ποιεῖται θερμοτάτην ἐκκλησίαν πρὸς πάσαν κατεύθυνσιν καὶ πάντα ἀρμόδιον, παρακαλοῦσα καὶ προτρέπουσα τὰ πρὸς εἰρήνην, ἀσφάλειαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἡ εἰρήνη, ὡς ἀπότοκος τῆς δοκαιοσύνης, θα φέρῃ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν τάξιν καὶ δὲν θα ὀδηγήσῃ εἰς ἀνιέρους πράξεις ἀνελευθερίας καὶ ἀθέσμων διεκδικήσεων. «Δικαιοσύνην μάθετε οἱ ἐνοικούντες ἐπὶ τῆς γῆς» κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, διότι αὐτὴ θα διατηρήσῃ ἕκαστον λαόν ἐντὸς τῶν ὀρίων αὐτοῦ ἀνευ ἐπιθυμίας διεκδικήσεως ὁσῶν ἀνήκουν εἰς ἄλλους καὶ σφετερισμοῦ καὶ παραχαράξεως τῆς πνευματικῆς καὶ ἱστορικῆς κληρονομίας γειτόνων.

Οἱ Ἕλληνορθόδοξοι, δια μοναχῶν κυρίως πρωτεργατῶν, ὡς τῶν Θεσσαλονικέων ἀυαδέλφων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, κατέστησαν μετόχους τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν τοὺς λαούς τῶν Βαλκανίων. Ἡ σαγινεύουσα Θεία Λατρεία εἰσήλθε εἰς τὴν ἀχανὴ Ρωσίαν καὶ λίκνον τοῦ μοναχισμοῦ τῆς χώρας αὐτῆς υπήρξεν ὁ ἱερός Ἄθως. Οἱ ἱεροὶ αὐτοὶ ἄνδρες καὶ ἄλλοι, τῶν οὐοίων ὁ κατάλογος θα ἦτο μακρὸς, εἰς οὐδένα ἐπώλησαν τὴν ταυτότητά τῶν.

Θα ἀνέμενε κανεῖς ἀπὸ τοὺς λαούς τούτους νὰ εἶναι εὐγνώμονες πρὸς τὸ Ἔθνος, τὸ οὐοίον τοὺς εὐηργέτησεν. Ἐάν τούτο τυγχάνει δυσκατόρθωτον, τουλάχιστον ἀς μὴ ζητοῦν τίτλους ἰδιοκτησίας ἐπὶ τῆς γῆς τῶν εὐεργετῶν τῶν.

Κατανοοῦντες εὐκόλως σήμερον ὅτι τὸ νεόκοπον κρατίδιον τῶν Σκοπίων ἐνδύεται ξένα ἐνδύματα καὶ παρουσιάζεται εἰς τὸν κόσμον δι' ὀνόματος ἀνήκοντος σαφῶς καὶ πλήρως τεκμηριωμένως ἱστορικῶς εἰς ἄλλους, ἡμεῖς οἱ μοναχοὶ ὡς ἀπόγονοι αὐτῶν, οἱ οὐοίοι με θεῖον ζήλον μεταλαμπάδευσαν τὸ φῶς τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τοὺς κύκλω λαούς, διαμαρτυρόμεθα δικαίως καὶ ἐντόνως. Τούτο πράττομεν, διότι διαβλέπομεν πρωτοφανὴ ἀδικίαν, ἡ οὐοία διασαλεύει ἐπικινδύνως τὴν θεῖαν εἰρήνην μετὰξὺ ὁμοδόξων ὁμόρων λαῶν.

Παρακαλοῦμεν ἐκ βαθέων τοὺς ἀρχηγούς κυρίως τῶν Ὀρθοδόξων λαῶν, ὅπως μὴ στηρίζουν τὴν παράφορον ἀδικίαν ταύτην καὶ γίνονται αἰτία ἐπικινδύνου ἀναταραχῆς, τὰς συνεπειὰς τῆς οὐοίας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποφύγῃ καὶ ἡ ἡσυχαστικὴ ἀθωϊκὴ Πολιτεία.

Εἰρηνεύετε, λοιπόν, παρακαλοῦμεν ὀλοθέρμως ἐν ἑαυτοῖς καὶ μὴ μεταίρετε ὀρια αἰῶνια, τὰ οὐοία ἐχαράχθησαν δι' αἷματος. Ἡ εἰρήνη, ἐν τῶν πολιτιμωτέρων πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον, εἶναι εὐκόλον νὰ χαθῆ εἰς ἐλάχιστον χρόνον καὶ ὑπὸ τοῦ παραμικροῦ ἀδεξίου χειρισμοῦ, ἡ ἐπαναφορὰ ὀμως αὐτῆς, ὡς γνωστόν, δὲν ἐπιτυγχάνεται ἀν δὲν δεχθῆ σπονδὰς ἀνθρωπίνου αἵματος, συνοδευόμενας ὑπὸ χειμάρρων δακρύων.

Εἰρηνεύετε, διότι ἡ μακαριότης τῶν λαῶν δὲν στηρίζεται εἰς τοὺς σφετερισμούς, τὰς παραχαράξεις, τὰς ἀθέσμους ἀναγνωρίσεις, τὰς διαρπαγὰς, τὰς ἐπεκτάσεις ἀλλὰ μάλλον εἰς τὴν φιλοπονίαν, τὴν πρόοδον καὶ τὴν εἰρήνευσιν. «Ἵπέρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» καὶ τῶν γειτόνων ἡμῶν νυχθημερόν ἐκτενῶς προσευχόμεθα διαπύρως πρὸς τὸν Εἰρηνάρχην, Εἰρηνοδότην καὶ Εἰρηνοφόρον Οὐράνιον Πατέρα ἡμῶν ἵνα παράσχη ταύτην δαψιλῶς εἰς τὴν ἐξαιρετικῶς εὐαίσθητον περιοχὴν τῶν Βαλκανίων εἰς τὸν γεωγραφικόν χώρον τῶν οὐοίων ὑπάγεται καὶ ἡ αὐτοδιοίκητος, ὑπὸ τὴν Ἕλληνικὴν ἐπικυριαρχίαν καὶ τὴν εὐλογούσαν σκέπην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπερχιλιετῆς ἀγιορειτικὴ Πολιτεία.

Ομιλούμεν όχι δια να ομιλώμεν απλώς, μη αποβλέποντες εις ανθρωπίλους σκοπιμότητας και εκτιμήσεις. Αναφερόμεθα όχι εις αλλοθρήσκους αλλ' εις ομοδόξους, τους οποίους από αιώνων συνδέει κοινή πίστις και παράδοσις ιερά. Η διάστασις μεταξύ ομοδόξων λαών είναι φοβερόν και λυπηρόν πράγμα. Διό και το Σχίσμα των Σκοπίων αποτελεί πηγήν πολλών δεινών, εν των οποίων είναι και η επέκτασις της Ουνίας, το ανόσιον έργον της οποίας έχει ήδη καταδικασθή από πάντας τους Ορθοδόξους λαούς.

Άπαντες ημείς, οι φέροντες το τίμιον μοναχικόν ένδυμα ως στολήν υπηρεσίας της προς Θεόν και άνθρωπον αγάπης, εν νηφαλιότητι και ειρήνη καρδιάς ποιούμεν έκκλησιν προς πάσαν κατεύθυνσιν δια την εξαφάνισιν της αδικίας και την αποσόβισιν τν εξ αυτής κινδύνων, της οικειοποιήσεως δηλονότι υπό των Σκοπίων όλως ξένων τίτλων και συμβόλων.

Απευθύνομεν έκκλησιν προς τους άρχοντας των Σκοπίων, να αναθεωρήσουν την στάσιν των και να συμβάλουν εις την εδραίωσιν της σταθερότητος, ίνα γευθούν και ούτοι τους γλυκείς καρπούς του ημέρου βίου, ως μέγα μέρος του λαού των ασφαλώς επιθυμεί. Διότι θεωρούμεν βέβαιον ότι οι κάτοικοι των Σκοπίων θα κατανοήσουν ότι σφετεριζόμενοι ξένα στοιχεία, δεν αδικούν μόνο εκείνους εις τους οποίους ανήκουν ταύτα αλλά κυρίως αδικούν τους εαυτούς των, ως να μην έχουν ιδικήν των παράδοσιν και πολιτισμόν.

Απευθύνομεν λόγον αναθεωρήσεως προς τους ηγέτας ομοδόξων λαών και μάλιστα ενίους εξ αυτών, οι οποίοι δια της αναγνωρίσεως του ως άνω κρατιδίου δημιουργούν μέγα πρόβλημα εις την ειρήνην τν Βαλκανίων.

Εν ταπεινώσει λόγον φιλαδελφίας απευθύνομεν και προς τους αγιωτάτους Ποιμενάρχας των Ορθοδόξων Εκκλησιών, των φίλων χωρών, ίνα δια της εγκαρδιότητός των και δια τρόπων, τους οποίους καλύτερον γνωρίζουν εκείνοι, συμβάλουν εις την απομάκρυνσιν των μελανών νεφών εκ των συνόρων μας.

Εις τας ευγενείς καρδιάς και την ορθήν κρίσιν των ηγετών της Δύσεως και της μεγάλης υπερατλαντικής χώρας των Η.Π.Α. απευθύνομεν λόγον, ίνα κατά το μέτρον των δυνάμεών των επέμβουν, ίνα επικρατήση πολιτική νηνεμία, ελευθεροποιός και χαροποιός δια πάντας. Η μικρά Ελλάς έχει μεγάλην την προσφοράν εις τον παγκόσμιον πολιτισμόν και η ελαχίστη ανταπόδοσις ταύτης θα ήτο η άμεσος δικαίωσίς της.

Τελευτώντες, ημείς οι πολυετώς ασκούμενοι και αγωνιζόμενοι εις Άγιον Όρος, ένα πνευματικόν χώρον με Πανορθόδοξον και Οικουμενικήν αποστολήν, οι χίλια έτη και πλέον ειρηνικώς διαβιούντες και τύπον εις πάντας παραδίδοντες αγαστής συμβιώσεως• οι εν τη πολυωδύνω ταύτη περιοχή της Μακεδονίας εγκαταβιούντες και Αγιορείται άπαντες καλούμενοι• εν μια καρδιά και χείλεσιν αναξίους υψώνομεν ικετήριον φωνήν προς τον Φιλάνθρωπον Θεόν ημών, όπως λαλήση εις τας καρδιάς των κρατούντων και συνετίση ταύτας προς ειρήνευσιν των λαών και αποσόβησιν παντός κακού. Αμήν.

Άπαντες οι εν τη Εκτάκτω Διπλή Ιερά Συνάξει Αντιπρόσωποι και Προϊστάμενοι των είκοσιν Ιερών και Ευαγών Μονών του Αγίου Όρους Άθω.

20 Αυγούστου 1992